

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija

RĪGAS REĢIONĀLĀ NODAĻA

Pils iela 22, Rīga, I.V - 1050, tālr. 67213757, e-pasts riga@mantojums.lv, www.mantojums.lv

Rīgā

2015. gada 26. janvārī

Nr.14.1-07/4

NORĀDĪJUMI

par valsts nozīmes arhitektūras un mākslas pieminekļa

“Dzīvojamo ēku komplekss” (Šķūņu iela 17, Šķūņu iela 19, Zirgu iela 28);

(valsts aizsardzības Nr.6539)

„Balkona margas” (valsts aizsardzības Nr.7168); **„Durvju komplekti”(2)** (valsts aizsardzības Nr.7169);

„Interjera dekoratīvā apdare 2.stāva telpās un kāpņu telpā” (valsts aizsardzības Nr.7170)

izmantošanu un saglabāšanu

adrese: **Rīgā, Šķūņu ielā 17**

kadastra Nr. 0100 006 0035 001

1. Norādījumu adresāts: **VAS „Tiesu namu aģentūra”**, Baldones iela 1, Rīga, LV-1007.

2. Objekta vieta: Rīga, Šķūņu iela 17, (turpmāk –dzīvojama ēka).

3. Konstatētie apstākļi:

3.1. **„Dzīvojamo ēku komplekss”**, kurā ietilpst ēka Šķūņu ielā 17 ir valsts nozīmes arhitektūras piemineklis (valsts aizsardzības Nr.6539) (turpmāk – arhitektūras piemineklis), kas šobrīd spēkā esošajā Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā iekļauts ar Kultūras ministrijas 29.10.1998. Rīkojumu Nr.128 publicēts laikrakstā “Latvijas Vēstnesis” 18.12.1998. Nekustamais īpašums atrodas Rīgā, Šķūņu ielā 17. Ēka Šķūņu ielā 17 ir viens no K. Hāberlanda birģeru klasicisma paraugiem Rīgas dzīvojamām mājām. Ēka celta 1787.g. pēc arhitekta Kristofa Hāberlanda (1750-1803) projekta.

3.2.Saskaņā ar Rīgas pilsētas zemesgrāmatas II daļas 1.iedaļas 12.2. punktā minēto informāciju, objekta īpašnieks ir Valsts akciju sabiedrības „Tiesu namu aģentūra”.

3.3.Arhitektūras pieminekļa aktuālā apsekošana ar fotofiksāciju veikta 2015.gada 21. janvārī.

3.4. **„Balkona margas”** ir mākslinieciski nozīmīgs 18.gs.II puses lietišķi dekoratīvās mākslas paraugs, kas sniedz liecību par klasicisma formās veidoto balkonu apdari dzīvojamām mājām. **„Durvju komplekti (2)”** ir reprezentācijas telpu (telpā Nr.2, Nr.11)) neatņemama sastāvdaļa un kopā ar interjeru veido vienotu apdari, kas reprezentē 18.gs.II puses kokgriezumu (rozetes). Durvis restaurētas 20.gs.70.gados. **„Interjera dekoratīvā apdare 2.stāva telpās un kāpņu telpā”** Nr.1, Nr.2, Nr.4, Nr.11. Originālās koka vītņu kāpnes kāpņu telpā (Nr.4) ir viens no retajiem paraugiem Rīgas dzīvojamo namu interjeros, kas saglabāties līdz mūsu dienām. **Telpā Nr.1** interjera dekoratīvo apdari veido sienu apdare, niša, griestu ieloces un griestu plafona veidojums ar ērgļa tēlu. Virs durvīm ir reljefi veidojumi par Parīsa tiesas tēmu, kas papildina interjera kopējo veidolu ar antīkās mākslas ietekmi. **Telpā Nr.2** mākslinieciski augstvērtīgs ir griestu plafona gleznojums, kas uzvilts uz rāmja. Alegoriskais gleznojums raksturīgs 19.gs.I pusei. **Telpā Nr.11 (ovālā zāle)** interjera dekoratīvo apdari veido kolonnas un pilastri, tā uzsverot telpas tektoniku, savukārt plastiskie sienu stuka veidojumi (girlandes, vijas, satīru maskas, medaljoni, arabeskas) uzrāda ansambļa vienotību ar mākslinieciski augstu kvalitāti. Veidojumi restaurēti 20.gs.70.gados.

4. Lēmuma pamatojums:

4.1.Nemot vērā ēkas, balkona margu, durvju vērtību, interjera dekoratīvās apdares 2. stāva (4) telpās statusu Latvijas kultūras mantojuma aizsardzība sistēmā, tās izmantošanu un saglabāšanu nosaka Likums “Par kultūras pieminekļu aizsardzību” (turpmāk – Likums), Ministru kabineta 26.08.2003 Nr.474 “Noteikumi par kultūras

pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu" (turpmāk – Noteikumi Nr.474).

4.2. Saskaņā ar Likuma 1.pantu Latvijas Republikā kultūras pieminekļi ir kultūrvēsturiskā mantojuma daļa ar vēsturisku, zinātnisku, māksliniecisku vai citādu kultūras vērtību, kuras saglabāšana nākamajām paaudzēm atbilst Latvijas valsts un tautas, kā arī starptautiskajām interesēm. Likuma 11.pants noteic īpašnieku pienākumu nodrošināt to īpašumā esošo kultūras pieminekļu saglabāšanu, ievērot normatīvajos aktos noteiktās kultūras pieminekļu aizsardzības prasības, kā arī Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas (turpmāk – Inspekcija) izsniegtus norādījumus – individuāli katra kultūras pieminekļa tipoloģijai, stāvoklim u.c. apstākļiem izstrādātas specifiskas prasības. Saskaņā ar Noteikumu Nr.474 45.punktu kultūras pieminekļa īpašniekam izsniegtajos norādījumos tiek noteikts kultūras pieminekļa, tā teritorijas un aizsardzības zonas uzturēšanas režīms un saimnieciskās darbības ierobežojumi, lai novērstu saglabājamo un aizsargājamo kultūrvēsturisko vērtību iznīcināšanu vai bojāšanu.

5. Lēmums:

Lai nodrošinātu Dzīvojamās ēkas Šķūņu iela 17 kā arhitektūras pieminekļa (valsts aizsardzības Nr.6539) un esošo mākslas pieminekļu „Balkona margas” (valsts aizsardzības Nr.7168); „Durvju komplekti” (2) (valsts aizsardzības Nr.7169); „Interjera dekoratīvā apdare 2.stāva telpās un kāpņu telpā” (valsts aizsardzības Nr.7170) saglabāšanu, īpašniekam tiek izsniegti norādījumi par Arhitektūras un Mākslas pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu:

Arhitektūras Mākslas pieminekļa īpašnieka (valdītāja) pienākums ir ievērot šādus vispārīgus norādījumus:

5.1. Arhitektūras un Mākslas pieminekli ir aizliegts iznīcināt.

5.2. Arhitektūras un Mākslas pieminekļa īpašniekam (valdītājam) jānodrošina tā saglabāšana.

5.3. Arhitektūras pieminekļus drīkst pārveidot tikai izņēmuma gadījumos un ar VKPAI atļauju. Arhitektūras pieminekļu pārveidošanu vai tā oriģinālo daļu aizstāšanu ar jaunām daļām pieļaujama tikai tad, ja tā ir vienīgā iespēja saglabāt pieminekli, vai arī tad, ja pārveidojumu rezultātā nesamazinās pieminekļa kultūrvēsturiskā vērtība, bet gan otrādi – tā paaugstinās. Arhitektūras pieminekļa pārveidošana pieļaujama arī tad, ja nepieciešams piešķirt tam sākotnējo veidolu, vai ja tas ir vienīgais veids kā to saglabāt.

5.4. Arhitektūras pieminekļiem aizsardzības zonas pilsētā ir 100 metru attālumā.

5.5. Aizsardzības zonās VKPAI, ņemot vērā Ministru kabineta noteikumus, var noteikt vidi degradējošus objektus, kuri paredzami nojaukšanai bez tālākas attīstības iespējām.

5.6. Nosakot arhitektūras pieminekļa izmantošanas veidu, jāņem vērā sekojošas prasības: pieminekļa patreizējās funkcijas atbilstība sākotnējai, pieminekļa plānojuma, telpiskās struktūras, konstruktīvo risinājumu, fasāžu un interjera dekoratīvās apdares saglabāšana, pieminekļa teritorijas un kultūrvēsturiskās ainavas saglabāšana.

5.7. Arhitektūras pieminekļa teritorijā nav pieļaujama lauksaimnieciska vai rūpnieciska rakstura ražošana. Arhitektūras pieminekļa teritoriju un tajā esošos objektus aizliegts izmantot par ekskluzīvu, ugunsdrošu, ķīmiski aktīvu un atmosfēru piesārņojošu materiālu ražotnēm un noliktavām. Arhitektūras pieminekļa teritorijā aizliegts izvietot iekārtas, kas izraisa pastiprinātu vibrāciju.

5.8. Arhitektūras un Mākslas pieminekli saglabājams oriģinālā izskatā un krāsojumā. Mākslas pieminekļa restaurācijas, remonta un konservācijas darbus drīkst veikt tikai kompetenta speciālista vadībā, iepriekš saņemot Inspekcijas rakstveida atļauju.

5.9. Arhitektūras un Mākslas pieminekļa izpēti ar metodēm, kas var apdraudēt to saglabāšanu, drīkst veikt tikai ar Inspekcijas rakstveida atļauju un tās speciālistu kontrolē.

5.10. Mākslas pieminekļu apkopšanu ieteicams veikt restaurācijas speciālistu uzraudzībā. Bez speciālistu uzraudzības aizliegts mākslas pieminekļus mazgāt ar abrazīviem materiāliem, apstrādāt ar ķīmiskām vielām, lakot vai krāsot. Ikdienas kopšanas darbiem (putekļu noslaucīšana utml.) bez ķīmisku u.c. līdzekļu pielietošanas nav nepieciešama īpaša Inspekcijas rakstveida atļauja.

5.11. Mākslas pieminekļa pārvietošanu ārpus objekta norādītās adreses, kurā tas atrodas, iepriekš rakstiski jāsaskaņo ar Inspekciju un jānodrošina mākslas pieminekļa drošība pārvietošanas laikā.

5.12. Mākslas pieminekļa īpašniekam (valdītājam) nekavējoties jāinformē Inspekcija par mākslas pieminekļa bojājumiem, postījumiem vai zādzību.

5.13. Ja īpašnieks (valdītājs) atsavina arhitektūras vai mākslas pieminekli, valstij ir pirkuma tiesības. Mākslas pieminekļa atsavināšana var notikt, ja Inspekcijas Rīgas reģionālās nodaļas amatpersona ir apsekojusi atsavināmo objektu un nākamajam ieguvējam ir izsniegti norādījumi par kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu.

5.14. Īpašnieka pienākums ir nodrošināt Inspekcijas amatpersonām (darbiniekiem) pieeju arī Arhitektūras Mākslas pieminekļa publiski nepieejamajā daļā, iepriekš savstarpēji saskaņotā laikā.

6. Norādījumu pamatojums:

Likuma “Par kultūras pieminekļu aizsardzību” 1. un 3.pants, 5.panta otrā daļa, 8.pants, 11.pants, 14.panta otrā daļa, 19., 20., 21. un 22.pants, 24.panta pirmā daļa, 26.panta otrās daļas 1.punkts. Ministru kabineta 26.08.2003 noteikumu Nr.474 “Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu” 21., 22., 42., 43., 44., 45., 47., 51.1., un 52. punkts, Ministru kabineta 05.07.2011 noteikumi Nr.534 “Noteikumi par valsts nozīmes kultūras pieminekļu pirkuma tiesību izmantošanas kārtību un termiņiem”.

Šis lēmums stājas spēkā ar tā paziņošanu adresātam un viena mēneša laikā to var apstrīdēt ar iesniegumu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas vadītājam (Rīgā, Pils ielā 17/19, LV-1050).

Papildus informācijas nepieciešamības gadījumā, lūdzam sazināties ar Inspekcijas Rīgas reģionālo nodaļu (tālr. 67213757 vai 67229272, e-pasts: vkpai@mantojums.lv). Šajos norādījumos minēto likumu un Ministru kabineta noteikumu teksts pieejams interneta vietnē www.likumi.lv.

Rīgas reģionālās nodaļas vadītāja p.i.

D.Cebule

V.Banga 67213757